

Inhaia vsak dan razen ne-
dolj in praznikov.
Issued daily except Sundays
and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETO—YEAR XIV.

Cena lista

je 25.00.

Entered as second-class matter January 25, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., petek, 10. junija (June 10) 1921.

Subscription \$5.00
Yearly.

Uredilski in upravilski pro-
stor: 2657 So. Lawndale ave.

Office of publication:
2657 So. Lawndale ave.
Telephone: Lawndale 4635.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

DOLINA SMRTI IN RAZ- DEJANJA V COLORADU.

Milje in milje blata in vode; krov
čev Slovencev najden in izropan.

MRLJIČI POD BLATOM IN NAVLAKO.

Denver, Colo. — "The Denver Times" so 8. junija objavile po-
drobno poročilo svojega kores-
pondenta, ki je prvi prebrel ob-
širno oklice v bližini Puebla, v
katerem je voda zanesla največ raz-
valin razpadnih hiš iz Puebla.

Poročilo se med drugim glasi:
Deset milijonov dolarjev vred-
nosti blaga iz Puebla, kupi mrljičev
in boge kaj še vse drugega
leži križem navlčenega v blatu in
vodi na farmah okrog trideset
milj pod Pueblom na obeh stra-
neh reke Arkapsa. V okolici ma-
ilih mestec Winelanda, Avondala,
Divina, Boone, Fowlerja in Man-
zanole kraljuje črna smrt. Vse je
uničeno; vse okolice je mrtva, le
nove baklje v nočni temi osvet-
ljajoce tupatam smrtno puščavo.

Potoval sem nekaj časa z mo-
torciklom, potem z avtomobilom,
pa, na koncu in tudi plaval sem,
da sem mogel prodreti v najbolj
oddaljene kraje, ki so od zadnje-
ga petka spremenjeni v močvirje.
Prvo, kar človek občuti, je nepo-
pisen smrad. Na tisoče erknjenih
konj, goveje živine, psov, mačk in
kokoli leži semintja na kupih z
izruvanimi drevesi vred. Tupatam
je videti človeška trupla; nekate-
rim mrljicem mole same roke ali
noge iz blata. Na bregu Salt
Creeka sem videl, ko sta dva far-
marja pravkar potegnila deklico,
okrog sedem let staro, iz napolje
runčene ilovice.

Goreče baklje, ki svetlikajo po-
noči po teh krajih, so znamenje,
da so človeški jastrebi — tatovali — na delu. Največ je Mehikanci, ki
bredejo blato in stikajo za-
vrednostmi. Šeriffi jih sicer pode-
vodi in tudi streljajo manje, ali nič jih
noče opažiti. Med napoljanimi, ki
jih je prinesla voda iz Puebla,
je neboj kovčegov, ki so bili
lastnina delavev v njihovih sta-
novanjih. Mehikanci jih vlačijo iz
blata, odpirajo in poberejo vse,
kar ima večjo vrednost. Neka
partija teh ljudi se je pohvalila,
da je našla v enem kovčugu pet-
sto dolarjev. Neki takalec je našel
kovček, v katerem so bila pisma
z naslovom John Bukovec (najbrž
Slovenec) iz Puebla; vzel je iz
njega \$142 v gotovini in dve žep-
ni urki, toda pisma in druge listine
je vrgel v blato. V mnogih kovč-
gih se nahajajo tudi steklenice z
opojno pijačo.

Brezmejna pačava blata je po-
metna z razbitimi vozovi, auto-
mobilji, pohištvo, kuhinjskim po-
sodjem, oblike, posteljino, er-
kano živino, posodami za olje in
človeškimi trupli. Strašen pogled!

Puebla, Gelo. — Po poročilih je
zdaj dogzano, da je bilo poplav-
ljenih 296 širških milij v bližini
Puebla. Poročila temelje na o-
pazovanjih iz zračnih višav. Ško-
da na vrtovih in polju je velika.

Odredili so, da se prične nemu-
doma graditi tabornišče, v katerem
bo za dvajset tisoč oseb prostora.

DUHOVNIK, OBTOŽEN ROPA, JE DRŽAVNA PRIČA.

Toledo, O. — Rev. Anton Gorek iz New Chicaga, Ind., ki je bil iz-
prva med obtoženci, ki so zapre-
teni v rop liberti-bondov za milijon
dolarjev na tukajnji počti, je pri-
obravnati, ki je bila otvorjena
zadnje dni, nastopil kot državna
priča proti drugim obtožencem.
Državno pravduštvu ni pojasnilo,
zakaj je umaknilo obtoženje proti
Goreku. Iztokato se je zgodilo s
Harry Fisherjem, prominentnim
podjetnikom v Toledo, ki je pri-
enal krivdo, da je pomagal spra-
viti v denar za \$285,000 ukrade-
nih bondov. Fisher je tudi priča.
Porota je že izbrana in v sredo
so nastopile priče.

1000,000 BREZPOSELNIK DE- LAVEV NA ROBU LAKOTE V CONNECTICUTU.

Bridgeport, Conn. — J. N. Ornburn, tajnik države delavske federacije, poroča, da je v Connecticutu 100,000 delavev brez dela in ogroža jih lakota. Medtem pa je državna legislatura zmetala miljone dolarjev za razne apropriacije, toda za brezposelne delavce nihalne ne centa. Največja brezposelnost je v Bridgeportu, Waterburyju in New Havenu.

ZDAJ SE SLIŠI DRU- GA PLAT ZVONA.

IN TAKO PRIHAJAJO PLE- MENSKI IZGREDI V TULSI V PRAVO LUO.

Policija v Tuli je že parkrat po-
kazala, da ni zmorda izvrševali
svojih dolžnosti.

Oklahoma City, Okla. — (Fed. Press). — Po izjavah dobre informiranih zamorcev so precej pripomogli do plemenskih izgredov v Tuli plemenski ponos, bojkot belopoltnih trgovcev v "Mali Afriki" in sovraštvo do zamorcev za-
radi nastanjenja na takem mestu, po katerem se je obudilo počelje-
vje v belopoltnih, čeprav niso
bili to direktni vzroki.

Belopoltniki so imeli že precej
čase piko na zamorev, ker niso
bili hlapčevsko ponizni, kot za-
htevajo od njih belopoltnikov v
južnih državah.

Zamoreci, ki so prvi priznali
sem, pripovedujejo, da je cestna
državna posebno rada izbirala hiše
bogatih zamorcev. Belopoltni iz-
gredniki so odnesli sest blagajn
zamorcev in jih daleč proč od me-
sta izgredov odprli. Celo Barney
Cleaver, zamorski deputiški šerif, katerega niso osebno napadli
na čas izgredov, je izgubil precej
od svojega premoženja. Neka za-
morka, ki je uskočila belopoltnim
sivozem, je pripovedovala, da je
belopoltnik, ki je požgal njen dom,
nosil policijsko zvezdo.

Zamoreci na tajem, da je šlo ne-
kaj oboroženih zamorcev v torek
svečer k okrajni ječi, da preprečijo
linčevje Dick Rowlanda, ob-
toženega, da je napadel belopoltni
ženo Sarah Pagevo, katero je
kasneje generalni adjutant ozna-
čil kot histerično žensko.

Policiji se je zdela pripovedka
belopoltno ženo tako neverjetna,
da jo še ni vprašala po imenu,
da tudi žena ni vložila obtožnice
proti zamorskemu mladeniču. Po
izjavi Jamesa Pattona, načelnika
detektivov, je Pagovo izpovedala,
da jo je zamorec prijal za roko.

Pričakujemo, da se na tej konfe-
renci določi mežna laststva za
delavev, ki izdelujejo navadne in
pocinjene plošče. Zastopniki pod-
jetnikov zahtevajo znižanje me-
zde, zastopniki delavev pa šest-
urni delavnik.

ARMADNA PREDLOGA SPRE- MENJENA V SENATU.

Stalna armada bo štela le 150,000
mož.

Washington, D. C. — V senatu so
še enkrat glasovali o armadni
predlogi in oddanih je bilo 36
glasov proti 32, da se stalna ar-
mada zniža na sto petdeset tisoč
mož. Do sredji prihodnjega febru-
arja bo treba odprtiti pet in se-
demdeset tisoč mož.

Zagovorniki močne stalne ar-
made se želijo, da je senat spre-
menil svoj zaključek. Temu se
pa ni treba prav nič želiti, kajti
ameriško ljudstvo ni za številno
armado posebno ne zdaj, ko je
treba braniti povsod zaradi go-
spodarske krize. Prejšnji dan je
bilo za bolj številno armado od-
danih le 34 glasov, proti pa 30.

Pričenjem zaključku bi arma-
da štela sto devet in šestdeset ti-
soč mož.

Predloga pojde na vseeno pred
konferenčni odbor, ker ni enaka
predlogi, ki jo je sprejela zbor-

600 POLJAKOV SE MORA VR- NITI DOMOV.

New York, N. Y. — Za Italijani
so tudi poljski naseljeni pre-
koračili število, ki jim je po no-
vem zakonu določeno za mesec ju-
nij. Po zakonu sme ta mesec priti
1979 Poljakov v Ameriko, toda
od 1. junija se jih je že izkralo
600 in 2000 jih je na morju. Na-
seljeni oblasti jih pošiljajo na-
zaj.

(Dalje na 2. strani.)

JEKLARSKIM DE- LAYCEM BO ZOPET ZNIZANA MEZDA.

GLASILLO JEKLARSKIH MAG- NATOV ŽE NAMIGUJE, DA MEZDNO ZNIŽANJE PRIDE.

To se zdobi že mogoče v prihod-
njih devetdeset dneh.

New York, N. Y. — Že parkrat
je Prosveta povedala, da se je-
klarski baroni zopet navale na de-
lavsko meždo in jo znižajo, da ne
bodo trplili njih profiti. Zdaj je
dokazana reč, da se nekaj tuk-
sa snuje za kulisanji in da se je-
klarski baroni pripravljajo, da
naznanijo novo znižanje mezde.

"Iron Age," tedensko glasilo
jelekarskih podjetnikov, je prineslo
članek, v katerem pravi, da so
razmere v jelekarski industriji po-
stale take, da bo treba znižati de-
lavske mezde. Članek napoveduje,
da se meza zniža v prihodnjih
devetdeset dneh. To je prvi
miglji in sicer oficijelni miglji,

da jelekarski podjetniki že raz-
pravljajo o tem, da se zniža me-
zda. Jelekarski interesi hočejo ob-
držati visoke dividende in za to
morajo trpeti delave. V jelekarski
industriji se je pojavila stagnacija
kot v drugih industrijah, ki se
pa ne da odpraviti, čeprav že ni
minilo precej časa, ko je Gary
vzročil precej delavev. V jelekarski
industriji nastane stagnacija,
tedaj ni naročil, produkcija se
zniža in nevarnost postoji, da se
znižajo dividende. Privatni interesi
pa pravijo, da se dividende ne
smo znižati, ampak zniža naj se
delavska mežda, da se ne znižajo
dividende.

Med tem, ko je prinesla ta vest
v javnost, se vrši konferenca med
zastopniki podjetniške organizacije
Western Bar Iron Association in
delavske organizacije Amalgamated
Association of Iron, Steel in Tin Workers v Atlantic Cityju,
da se sklene nova pogodba, ker
stara poteče z dnem 30. junija.
Pričakujemo, da se na tej konfe-
renci določi mežna laststva za
delavev, ki izdelujejo navadne in
pocinjene plošče. Zastopniki pod-
jetnikov zahtevajo znižanje me-
zde, zastopniki delavev pa šest-
urni delavnik.

Stavkarji v Kristijaniji so včeraj
imeli drugo veliko manifesta-
cijo edkar traja stavka. Okrog
50,000 delavev je korakalo po
ulicah in godba na čelu pohoda,
kijer se vse vše tri rdeče zastave, je
igrala "Internacional". Demon-
stracije so bile mirne.

Pristaši vlade pravijo, da stav-
ka stane dejelo do danes 15 milijonov kron.

Stockholm, 9. jun. — Revolta

švedskih mornarjev, ki so se upri-
snjali mežde, trajala dalej. Več
tisoč mornarjev je v stavki. Šved-
ske parobrodne družbe so organi-
zirale velik lov na stavkokaze in
nekaj parnikov je že zapustilo tu-
kajšnjo luko s stavkokaskim mo-
stom. Večina parnikov pa po-
ziva.

PIVO IN VINO NE BO MED-
CINA V ILLINOISU.

Washington, D. C. — V senatu so
še enkrat glasovali o armadni
predlogi in oddanih je bilo 36
glasov proti 32, da se stalna ar-
mada zniža na sto petdeset tisoč
mož. Do sredji prihodnjega febru-
arja bo treba odprtiti pet in se-
demdeset tisoč mož.

Zagovorniki močne stalne ar-
made se želijo, da je senat spre-
menil svoj zaključek. Temu se
pa ni treba prav nič želiti, kajti
ameriško ljudstvo ni za številno
armado posebno ne zdaj, ko je
treba braniti povsod zaradi go-
spodarske krize. Prejšnji dan je
bilo 34 glasov, proti pa 30.

Pričenjem zaključku bi arma-
da štela sto devet in šestdeset ti-
soč mož.

Predloga pojde na vseeno pred

konferenčni odbor, ker ni enaka
predlogi, ki jo je sprejela zbor-

MILJONARJEVA VDOVA MO- RA IMETI POL MILJONA ZA ŽIVLJENJE NA LETO!

Detroit, Mich. — Mrs. Anna T. Dodge, žena umrelga avtomobil-
skega tovarnarja in miljonarja Dodgeja, je po svojih advokatih
dosegla, da ji je zapuščinsko sodi-
šče prisilo pol miljona dolarjev
na leto za "življenske stroške" iz
započetne njenega moža. Vdova
je rekla na sodišču, da je njen
mož potrosil milijon dolarjev vsa-
ko leto samo za življenske stroške
in vseh tega ona tudi potrebuje
pol miljona zase in dva otroka.
Tak je kapitalizem!

GENERALNA STAVKA NA NORVEŠKEM ŽE TRAJA.

Vlada ponuja posredovanje in
gromi z vojaštvom.

STAVKA MORNARJEV NA ŠVEDSKEM.

Kristijanija, Norveška, 9. jun.
Generalna stavka, ki traja že
deset dni in ki je paralizirala
industrije na Norveškem, izvzmu-
li že železnici, je še v polnem tiru.

Vlada je včeraj zagrozila z obro-
ženimi intervencijo in pozvala vo-
ditev delavev na konferenco v
svetu, da jih prisili na kompro-
mis. Ministrski predsednik Hal-
vorsen je sproščil poročal, da so
vse pogajanja med delavev in delava-
jicimi pretrgana in da je vladu po-
obljila F. M. Lunda posredoval-
cem, ki zdaj čaka na konferenco
z delavskimi voditelji. Dalje je iz-
javil ministrski predsednik, da je
stavka političnega značaja in z
boljševiškimi tendencami.

ITALIJANSKA KON-ZULA NAVZOČA PRI OBRAVNavi.

KALIFORNJSKI ADVOKAT MOGRE PRIJENI ZA GOVORNIKOM.

Pozvane niso bila zastavljena vprašanja, namenjajoča se na dejanje gibanje.

Dedham, Mass. — Advokatovovo prizadevanje, da se ne izbirajo porotniki iz pozvancev, kateri je sodišče odredilo, da se poberejo s cest, je bilo zastopljeno. Višji sodnik Webster Thayer je izdal poziv za pozvancev, ko so iz prvih pet sto pozvancev izbrali le devet porotnikov.

Zagovornik je svetil ugovarjal proti takemu ravnanju, češ, da nima časa, da poseti zgodovino pozvancev. Stavil je dva predloga, namenjajoča se na pravico šerifa za poziv novih pozvancev in da sine zapovedništvo staviti poleg pet sodnikov vprašanj, da druga vprašanja. Oba predloga sta bila odločljena. Sodnik Thayer je določil, da se ne zastavlja tale vprašanja: "Ali ste član delavske unije?" — "Ali ste nasprotnik unijeskega delavstva?" — "Ali ste član katerega tajnega društva li organizacije?"

Zagovornik je smatralo ta vprašanja za zelo važna pri obravnavi, ki je vedno manj v stilu z delavnim odbanjem in pri kateri gre za življenje in smrt občincev. Vprašanja so bila predložena pisno, a kateri še povedno, sodnik ih ni dovolil stavit.

Nekaj časa obravnave so za nekaj časa dvomili, da ima advokat Moore pravico zagovarjati obtoženo. Moore je doma v Kaliforniji in tudi tam prebiva. Formalno tudi že ni bil nikdar sprejet v Massachusetts kot avokat, ki ima potrebo dovoljenje.

Toda povdarijalo se je, da je bil zagovornik pri obravnavi Eitor Giovanni-Casero, ki se je vrnil v Salem leta 1912. Razvo tako je pred štirimi meseci zagovarjal neko zadavo pred mučnicipalnim sodiščem v Bostonu.

Takoj, ko je bil vložen ugovor, je Moore predložil od obožencev pooblaščil, da je nju zagovornik. Sodnik Thayer se je o stvari posvetoval. Opoldne se je posvetovali sodnik in pravnik, kar je nekoliko zakrasilo obravnavo.

Popoldanska obravnava se je pričela in zilnilo se je sepetanje, da se je zadaj odigrala bitka, če bo Moore prišan zagovornikom. Nenkrat je javni tožitelj Katzman podveč inicijativ in predlagal jo, da se Moore prizna kot zagovornik. Sodiske je to priznalo in ta zadeva je bila rešena.

K vsejavnemu sta prišla bostonški italijanski konzuli markij A. Ferante in bostonški italijanski podkonzul Silvio Vitali. Konzulat je podal tole izjavlo:

"Italijanske občnosti so zelo zainteresirane za zadovo Saeca in Vannettija, in sledile bodo tej obravnavi zelo pozno. Imajo polno zaupanje v obravnavo, da se vrši kot kriminalno postopanje, ne da bi se pri tem dotikal političnega ali socialnega prepričanja."

Tri porotnike so izbrali četrte in s tem je bilo število porotnikov dopolnjeno. Če se je pozvane izredki, da je nasprotnik smrtno kazni, je bil oproščen porotniške službe.

Iz sovjetske Rusije.

(Federated Press.)

Centralni svetovski izvrševalni odbor je v svoji seji zadne dneva ratičiral vse zaključke svetovnih ljudskih komisarjev, kakor je poročal predsednik odbora Kalinin. Odbor je odobril pogodbe s Poljsko, Turkestansko in nekaterimi drugimi sovjetskimi republikami ter narodno za ustavitev krimsko republike. Ljudski komisar za poljedelstvo Osinski je poročal o velikem uspehu setevne kampanje. Letita bo letos bogata v večini provinc. Lenin je govoril o svojem načetu za najširjo publicacijsko-knjigovinsko ekonomsko področje in diskusijo o teh poročilih v svrhu, da nastanejo tesnejše vezi med industrijskimi in kmetijskimi delavci. Upravitelj transkavkajske železnice je poročil o novih uspehih nedavne zdržitve železniških administracij v Azer-

bajdžanu in Georgiji. Pod novim sistemom se vagoni obeh republik popravljajo v georgijskih delavnah, dočim Azerbajdzan palaga veže železnic s petrolojem.

Zdravnišča za ljudstvo. Svet judiskih komisarjev je dovolil komisarju za javno zdravstvo dejeti milijard rubljev za organiziranje javnih zdravnišč. Druge apriacije vključujejo deset milijard rubljev odboru za državno konstrukcijo in eno miljardo komisariatu za trgovino za tekoče nakupovanje in izvoz.

Zborovanja v Moskvi. Poleg konгрessa tretje internationale in mnogih drugih konferenc, ki se vse te dni v Moskvi je v toku tudi četrta vseruska konferenca kovinarskih delavcev, ki je bila otvorenja 29. maja. Navzočih je 300 delegatov, ki zastopajo 548.000 kovinarjev.

Razdirjena oblast kmetskih svetov. Centralni izvrševalni odbor sovjetrov (sedajsi ruski parlament), ki je pred nekaj dnevi ratificiral nov Leninov agrarni program, je sprejel naredbo, ki daje kmetskim sovjetom oblast sprejemati agrarne ukrepe krajnega značaja z ozrom na male lokalne industrije, kmetske kooperative itd. Vsem provinčnim oblastem je naloženo, da vpoštevajo zaključke kmetskih sovjetrov.

Kongres bakteriologov. Zadnji teden je bil v Moskvi otvoren kongres bakteriologov, ki terga se je udeležilo 500 delegatov. Nekaj delegatov je prislo tudi iz dalsjine Vzhodnosibirske republike. Zdravstveni komisar Semjakov, ki je adresiral kongres, je rekel, da se je Rusija končno oprostila epidemij, toda stati mora na strazi pred raznimi kužnimi boleznimi, ki se niso iztrlejene v Sibiriji in Persiji.

Svet farsalistov. Pedagoški svet novoustanovljene šole za žurnaliste je imel svoje prvo sejo, na kateri je bil očrtan program nove institucije, ki se je ustanovila z namenom, da nadosti zahtevam vedno naraščajočega časopisa v Rusiji.

Muzička tovarna preizvaja plugs. Znameniti Putilova tovarna v Petrogradu, največja podjetje v Rusiji za izdelovanje streliva je pričela izdelovati pluge in drugo kmetsko orodje.

Brzojavna zvezna s Anglico. — Svet ljudskih komisarjev je pooblaščil komisarja pošte in brzojava, da podpiše anglo-ruski dogovor za restavriranje brzojavne zvezne med Anglico in sovjetsko Rusijo.

Sovjetske volitve v Odisi. Izid sovjetskih volitev v Odisi je sledil: 600 komunistov, 250 nestrukturjev in 16 menševikov. V prejšnjem vojtu so imeli menševiki 30 delegatov.

Bivši častniki bels garde spoljajo za solidarnost do sovjetov. Skupina bivših Wranglovičev častnikov, funkcionarjev in duhovnikov, ki so se pred kratkim prostovoljnoma vrnila iz Carigrada v Rusijo, izjavila v odprttem pismu na vse državljane sovjetske Rusije sledeč: "Mobilizirani ali potisnjeni s silo v čete sovjetskih sovjetskih Rusije smo bili neprostovoljni agenti sreparstva in nasilja proti volji ljudstva. Bela armada, katero je držal skupaj notranji teror in katero so preživljale evropske buržoazne vlade, se je razradila kakor mehurečki iz milice, ko je udaria ob zid svojih lastnih bratov. Sicer vitez se je zavedal, da se mora bojevati proti svojim lastnim bratom in tovarišem delavcem. Bojevali smo se tudi z lastmi in zapeljavanjem. Bratje državljani, ne verujte pustolovcem, ki se vitezijo v francoskih avtomobilih; ne zupajte njihovim agentom, ki preži na plen iz trpežega telesa Rusije. Rusko ljudstvo je ustvarilo svojo lastno formo vladavine in z njim skupno korist mora prenašati kolosalne žrtve, izpostavljajoči svoje ljudi brutalnim napadom svetovnega kapitalizma in izkorčenja. Mi, izgubljeni sinovi, ki smo se vrnili v sam v želimo stopiti v vrste svetovnih bojevnikov za slavno dobro bodočnosti, spoljamo na vse tiste, ki se verjamejo političnim šarijanom: sledite nam in boste zvesti sinovi sovjetske Rusije!"

Mehiška vlada je našla 25-odstotni davek na vse petrolej, ki se izvaja v tujino. V Washingtonu smatrajo, da bo ta davek pomagal Mehiki plačati dolgo v inozemstvu.

Mehiška vlada je našla 25-odstotni davek na vse petrolej, ki se izvaja v tujino. V Washingtonu smatrajo, da bo ta davek pomagal Mehiki plačati dolgo v inozemstvu.

Kaj je rep zvezde repatice.

Garret P. Serviss.

Pred nekaj desetletji so vsi zvezdoznanec si bili glave, kaj je rep zvezde repatice in iz česa sestoji. Trdili so, da so male zvezde, ki sledijo večji, kot sledijo n. pr. ove kostrunu na pasi. Pozneje so prišli do sklepa, da je rep zvezde repatice sestavljen iz brezteklih meteorjev. V najnoviječem času, so pa prišli zvezdoznanec do prepričanja, da rep zvezde repatice takoreč popolnoma raven in zelo dolg. Tako je bil n. pr. rep zvezde repatice katera je bila vidna v naši zemlji leta 1861 skoraj popolnoma raven in dolg od sto do dvesto milijonov milij. Ta rep je moral biti sestavljen iz molekul v atomov plina, katerega poznana kemijska in ta je vodik. Nasprotno je bilo že opaziti zvezde repatice, katerih rep je bil zelo širok in kratki, ter tudi zelo zakrivljen, kot je n. pr. rep zvezde repatice, katero so krstili zvezdoznanec za Donati. Rep teh zvezd repatice je sestavljen iz molekul v atomov treh plinov.

Dodič v repu zvezde repatice ni nobenih meteorjev ali drugih trdih snovi, ki je verjetno, da je na zvezdi sami velika množica meteorjev, ki se držijo skupaj le valed privlačne sile zvezde same.

Proti koncu tega meseca, nekako 27. junija se menda zelo približa naši zemlji komet ali zvezda repatice imenovana Winnecke. Nekateri objavljajo, da gre v tem času, ko zemlja gre "skozi" ta komet kar dejavalo raznih meteorjev na zemljo.

Prav lahko mogoče, da bodo padeli meteorji v tem času na zemljo, toda nesmiselno je misliti, da bodo padali iz repa tega kometa, kajti rep bo obrnjen popolnoma v nasprotno smer od zemlje, in ako bi rep kometa "pobožal" našo zemljo, bi ne bilo nikakih meteorjev, in vse kar bi opazili, bi bilo le močno razsvetljenje neba zvezder in ponos.

Vzrok, da rep kometa ni vedno v isti smeri, kot zvezde repatice ali komet, kot se n. pr. opazi sled parnika na morju, je odbijajoča sila, katera izhaja od solnce in ki odbija ta rep. Kot že zgoraj omenjeno, rep zvezde repatice sestoji iz tisočev in milijon ter milijard molekul raznih plinov, katero pušča za seboj zvezde repatice in kateri eksplodirajo, ko pridejo v dotiku z električno in valed česar vidi dim svetel rep.

Brez ozra, v katero smer je obrnjena zvezda repatice na svojem pohodu okrog solnce rep je vedno obrnjen v nasprotno smer od solnce. In ako se zvezda repatice približa tako blizu solnca, da pride v takozvani perihelion, tedaj rep zvezde z veliko hitrico spremeni svojo smer v nasprotno, da je vedno obrnjen v solnec. In ker je zemlja v primjeri z oddaljenostjo zvezde repatice in naše zemlje in valed privlačne sile drugih planetov zvezde repatice in naše zemlje, semlja zelo majhna in valed privlačne sile drugih planetov je dolešna naša zemlja izredno majhno število meteorjev, in le malokatni zaide kak meteor v našo "solno dolino", največ se pojzbube v nebesnem prostoru in jih dobijo druge večje zvezde.

Dokaz, da rep zvezde repatice ne more priti v dotiku z zemljo, doči vsekakor, ako vpošteva zgoraj navedeno, da je rep zvezde repatice in naše zemlje in valed privlačne sile drugih planetov zvezde repatice in naše zemlje, semlja zelo majhna in valed privlačne sile drugih planetov je dolešna naša zemlja izredno majhno število meteorjev, in le malokatni zaide kak meteor v našo "solno dolino", največ se pojzbube v nebesnem prostoru in jih dobijo druge večje zvezde.

Dokaz, da rep zvezde repatice ne more priti v dotiku z zemljo, doči vsekakor, ako vpošteva zgoraj navedeno, da je rep zvezde repatice in naše zemlje in valed privlačne sile drugih planetov zvezde repatice in naše zemlje, semlja zelo majhna in valed privlačne sile drugih planetov je dolešna naša zemlja izredno majhno število meteorjev, in le malokatni zaide kak meteor v našo "solno dolino", največ se pojzbube v nebesnem prostoru in jih dobijo druge večje zvezde.

Dokaz, da rep zvezde repatice ne more priti v dotiku z zemljo, doči vsekakor, ako vpošteva zgoraj navedeno, da je rep zvezde repatice in naše zemlje in valed privlačne sile drugih planetov zvezde repatice in naše zemlje, semlja zelo majhna in valed privlačne sile drugih planetov je dolešna naša zemlja izredno majhno število meteorjev, in le malokatni zaide kak meteor v našo "solno dolino", največ se pojzbube v nebesnem prostoru in jih dobijo druge večje zvezde.

Dokaz, da rep zvezde repatice ne more priti v dotiku z zemljo, doči vsekakor, ako vpošteva zgoraj navedeno, da je rep zvezde repatice in naše zemlje in valed privlačne sile drugih planetov zvezde repatice in naše zemlje, semlja zelo majhna in valed privlačne sile drugih planetov je dolešna naša zemlja izredno majhno število meteorjev, in le malokatni zaide kak meteor v našo "solno dolino", največ se pojzbube v nebesnem prostoru in jih dobijo druge večje zvezde.

Dokaz, da rep zvezde repatice ne more priti v dotiku z zemljo, doči vsekakor, ako vpošteva zgoraj navedeno, da je rep zvezde repatice in naše zemlje in valed privlačne sile drugih planetov zvezde repatice in naše zemlje, semlja zelo majhna in valed privlačne sile drugih planetov je dolešna naša zemlja izredno majhno število meteorjev, in le malokatni zaide kak meteor v našo "solno dolino", največ se pojzbube v nebesnem prostoru in jih dobijo druge večje zvezde.

Dokaz, da rep zvezde repatice ne more priti v dotiku z zemljo, doči vsekakor, ako vpošteva zgoraj navedeno, da je rep zvezde repatice in naše zemlje in valed privlačne sile drugih planetov zvezde repatice in naše zemlje, semlja zelo majhna in valed privlačne sile drugih planetov je dolešna naša zemlja izredno majhno število meteorjev, in le malokatni zaide kak meteor v našo "solno dolino", največ se pojzbube v nebesnem prostoru in jih dobijo druge večje zvezde.

Dokaz, da rep zvezde repatice ne more priti v dotiku z zemljo, doči vsekakor, ako vpošteva zgoraj navedeno, da je rep zvezde repatice in naše zemlje in valed privlačne sile drugih planetov zvezde repatice in naše zemlje, semlja zelo majhna in valed privlačne sile drugih planetov je dolešna naša zemlja izredno majhno število meteorjev, in le malokatni zaide kak meteor v našo "solno dolino", največ se pojzbube v nebesnem prostoru in jih dobijo druge večje zvezde.

Dokaz, da rep zvezde repatice ne more priti v dotiku z zemljo, doči vsekakor, ako vpošteva zgoraj navedeno, da je rep zvezde repatice in naše zemlje in valed privlačne sile drugih planetov zvezde repatice in naše zemlje, semlja zelo majhna in valed privlačne sile drugih planetov je dolešna naša zemlja izredno majhno število meteorjev, in le malokatni zaide kak meteor v našo "solno dolino", največ se pojzbube v nebesnem prostoru in jih dobijo druge večje zvezde.

Dokaz, da rep zvezde repatice ne more priti v dotiku z zemljo, doči vsekakor, ako vpošteva zgoraj navedeno, da je rep zvezde repatice in naše zemlje in valed privlačne sile drugih planetov zvezde repatice in naše zemlje, semlja zelo majhna in valed privlačne sile drugih planetov je dolešna naša zemlja izredno majhno število meteorjev, in le malokatni zaide kak meteor v našo "solno dolino", največ se pojzbube v nebesnem prostoru in jih dobijo druge večje zvezde.

Dokaz, da rep zvezde repatice ne more priti v dotiku z zemljo, doči vsekakor, ako vpošteva zgoraj navedeno, da je rep zvezde repatice in naše zemlje in valed privlačne sile drugih planetov zvezde repatice in naše zemlje, semlja zelo majhna in valed privlačne sile drugih planetov je dolešna naša zemlja izredno majhno število meteorjev, in le malokatni zaide kak meteor v našo "solno dolino", največ se pojzbube v nebesnem prostoru in jih dobijo druge večje zvezde.

Dokaz, da rep zvezde repatice ne more priti v dotiku z zemljo, doči vsekakor, ako vpošteva zgoraj navedeno, da je rep zvezde repatice in naše zemlje in valed privlačne sile drugih planetov zvezde repatice in naše zemlje, semlja zelo majhna in valed privlačne sile drugih planetov je dolešna naša zemlja izredno majhno število meteorjev, in le malokatni zaide kak meteor v našo "solno dolino", največ se pojzbube v nebesnem prostoru in jih dobijo druge večje zvezde.

Dokaz, da rep zvezde repatice ne more priti v dotiku z zemljo, doči vsekakor, ako vpošteva zgoraj navedeno, da je rep zvezde repatice in naše zemlje in valed privlačne

Jimmie Higgins.

Spisal UPTON SINCLAIR.
Z dovoljenjem avtorja prevod
IVAN MOLEK.

(Nadaljevanje.)

Bili so še v milu — in so znali, kaj je vojna. Marali niso nobene slave! Kaj jim če slava; naj jo imajo časnikarski pisuni in drugi lopovi, ki so ostali doma, tolkli na buben in poganjali druge v bitko in smrt. Šel si in dal si se razbiti in podreti, tako da ima dovolj za vse življenje — in kdo se zdaj zmeni zate? Težko je človeku, ki je pohabljeno in brez moči; da — je odgovarjal Jimmie — težko je socialistu, ki sanja o pravici.

Toda Jimmie je tukaj našel staro bolezni, kateri ni mogel niti v Ameriki niti na morju. Kaj kanil narediti s Huni? Ako jim ponudil roko, je tako, kako bi jo pomolil tigru v kletki. Ne, zaboga, Nemec je treba nabiti, pa naj stane kar hoče. In pohabljene je potem pripovedoval o zločinu, ki jih je videl na fronti: pruski častniki je ustretili v hrbot angleškega zdravnika, ki mu je obvezoval rano; poveljnik v ujetniškem taboru je odrekel zdravniško pomoč, ko je razsajal legar, in ujetniki so poginili kakor podgane itd.

Vojna je pekel, toda nič ne pomaga: morgšti v pekel. Ako si moč, boš stisnil ustnice in pesti in vzel svoj delež grozote, naj pride kar hoče. Jimmie je poslušal, stisnil zobe, skrčil pest in v mislih je vzel svoj delež — človeške razvaline, ki je slučajno stala pred njim in mu vse to pripovedovala. Tako so sile militarizma in revolucije metale Jimmie Higginsa sem in tja kakor žogo.

Baš zdaj je bila nova kriza — Huni so pričeli besen naval v Flandriji, zadnjala je tretja bitka pri Ypresu in Angleši so se umikali seveda v red, ampak umikanje lahko postane vsak čas neredito. Buletini so izhajali večkrat na dan in ljudje na ulicah so postajali ter jih čitali polni skrbi in božniji. Kadar je veli pravi veter, je bilo slišati grmenje topov v Belgiji; včasih je Jimmie ponoči v poštelji poslušal neprestano bobenjanje — strašno nevihto, katero so naredili ljudje in v kateri dežuje jeklo na glave vojakov, ki se skravijo v jahah, izkopanah od granat, in v naglici izboljnih jarkih. Vojna je bila blizu!

Ali človek mora živeti. Jimmie je bil v tuji deželi prvič v svojem življenju, in vsaka stvar ga je zanimala. Ko je toliko okreval, da je lahko hodil, je bil s par američkimi tovarši po mestu, ki je bilo majhno pristanišče pred vojno, ampak zdaj se je tu stekala svetovna trgovina in čete so iz tega središča dnevno odhajale čez morsko očino.

Na ulicah nisi viden moških v civilnih obiskih, izvzemli nekaj starcev; postopadev tudi niso bilo razen otrok. Žene so šofirale tovorne avtomobile, cestne kare, katerim pravijo "tramvaj", elevatorje in opravljale druga moška dela. Obrasi vseh prebivalcev so bili trenutni in napeti; razjasnili so se le takrat, kadar so videni Američani, ki so prišli na pomoč v stiski. V prodajalnicah peciva in gostilnah, v katerih so rdečeljne deklne točile slabo pivo, ni bilo nikdar dovolj ujudnosti napram gostom in prekomorske dežele. Celo najprednejši otročaj te je pozdravil in ti postregel, ako si ga vpraval na pot. Hitro je izbrabil: "Na denso in potem na levo" ... In če si ponovil vprašanje, je brbilj še hitreje v svoji domači angleščini.

Nova američka armada je pa zelo potrebovala motornih kolesaljev, zato niso dovolili, da bi bil Jimmie Higgins igral junaka v bolnišnici dolgo časa. Dobil je povelj za odhod in novo uniformo. Poslovil se je od Beatrice in ji obljubil, da bo pisan včasih in da bo v bodoče bolj "usmiljen" z aristokracijo. Nato je prekorčil očino, na kateri je plulo vse polno ladij kakor na reki Hudson v Ameriki, in dosegel v drugo večje pristanišče, ki je bilo v rokah Američanov. Novi, dolgi pomoli so bili zgrajeni odkar je trajala vojna. Jimmie je videni velikanska dvigala, ki so posegla v notranjščino parnika in privlekla na breg celo lokomotivo ali dve tovornih avtomobilov na en mah. Zrazen pomolov je bilo nepregledno omrežje železniških tirov, za katerimi so se vrstila niska lešena skladitev miljo za miljo, napolnjena do vrha z redimi vsake vrste, kar si more človek misliti. Na višinah, ki obdajajo pristanišče, so pa bila vojaška taborišča. Na najvišjem griču je stal star, napol podprt in z mahom obraščen mlini na veter: — srednji vek je turbovno zri na moderne čase.

Nikomur se ni zjubilo, da bi bil pokazal Jimmiju vsa ta čudesna, toda gredo je videni marsikaj in možje, s katerimi je prišel v dotiko, so mu povedali ono, česar ni viden. V vrvežu je bil mož, ki je nadzoroval izkladjanje škatel s konzerviranimi paradizniki; vseh šest mesecev ni viden ničesar kakor zabo za zabojem in vagon za vagonom konzerviranih paradiznikov, ki so na enem koncu prihajali, da drugem pa odhajali. Nekje v višjih krogih so bili šudoviti paradizniški možgani, ki so natančno vedeli, koliko škatel porabijo fantje v velbalških taborih, koliko bolniki v bolnišnicah, koliko šumarji v francoskih gozdovih in koliko pridigarji v kofah Mladinske krčanske družbe. Zdajpaščaj je parniki privedel novo zalogu paradiznikov, katerih ni hotelo biti konca ne kraja. Vse to je pripovedoval Jimmiju mož, ki je vodil čelo zamorev, nakladačnih zaboje s paradizniki na tovorne vozove.

Jimmie je sredal Francoza, ki je bil natakar v nekem čikaškem hotelu, a zdaj je nadzoroval skupino čičolasih korejkah kulijev. Higgins je misil, da je v američkih tovarnah in rudnikih videl ljudi vseh plemen na svetu, toda v tem mestu je našel nove ljudi: Aname in Siame, Pajtane in Sihe, Madagaskarce, Abisine in Alžire. Ves britanski imperij je bil tu in vse francoske kolonije. Bili so Portugaleci in Brazilci, Zapadnoindijci, Bušmani iz Avstralije in Culii iz južne Afrike; ker pa to še ni bilo dovolj, je zdaj pričela Amerika istresati deloma stopljenje vsebine iz svojega

piskra: Havajce in Portoricance, Filipince in "Sipgate", Eskime iz Alaske, Kitajce iz San Franciske, Sioke iz Dakote in navadne črnce s plantažnih poljan Louisiana in Alabame! Jimmie je viden trop črnopolitnežev, ki so popravljali tračnico, katero je skrivila bomba z letala. Njihova črna koža je blešala, posuta s potnim sragami, na solnec in njihovi beli zobje so se svetili, kadar so se razčeli, ko so vbiheli težke železne drogove v dolgi vrati kakor stroj, vsklikajo harmonično:

"Mulo sem,
hiapse sem!
Hitro daj,
brzo daj!
Skri si,
grbi se!"

* * *

Skoraj štiri leta jo Jimmie čital o Franciji in zdaj je bil tukaj in viden je dejelo na svoje lastne oči. Viden je marsikaj zanimivega. Na primer ljudi v leseničevih! Izplačala se je pot čez morje že zaradi tega, da si lahko viden žene in otroke, ki so klapsali v drveni obuči po cesti. In tisti smešni, majhni železniški vagoni s celo vrsto vrat kakor zajčja staja. Človek je z zadovoljnostjo opazil na čelu vlaka lokomotivo človeške velikosti, ki je imela z barvo namazan napis "U. S. A." (United States of America). Jimmie je imel svoj delež lastnine in tej lokomotivi in začutil je socialistično prečiščenost, ko ga je vlečla po tiru iz pristaniščnega mesta.

Sovražna potapljaca in bolnišnica sta ga ločili od njegove "enote." Dali so mu izkaznico z naročilom, da se naj pelje v gotovo francosko mesto z gotovim vlakom. Jimmie je sedel v klinu in gledal skozi okno vse srečen kakor deček, ki zapusti šolo. Krasna dežela s svečjo, zeleno glorijo pomislil se mu je smejač od vseh strani: Široke in ravne ceste, obrabljeni s topoli, in zdajpaščaj so hitele mimo njega hiše, zidane iz kamna in s čudnimi, strmimi strehami, ter starec, žene in otroci, ki so delali na polju.

Jimmie je čebljal s sopotniki v kupeju, z vajaki in delavci, ki so vsi bili kolesa v velikem stroju — vsi na vsej poti. Vaskdo je imel kakšne novice o — vojni. Ves pogovor se je suškal o bojevanju in pripravah za nove bitke. Američki so se pripravljajo za vojno že eno leto — in zdaj v največji krizi mora nekaj storiti. Kaj storiti Amerika? Vprašanje je romalo od ust do ust, ali odgovora ni bilo. Na obrazih jim je bila zarisanata nestrpnost in komaj so čakali, da pridejo v tepež in izvrši delo, za katerega so se odločili. Bila je vera, trdna vera, da se američki fantje šokačajo mojstre napram "Fricu." Kot verni ljudje so bili prepričani, da Bog je v nobesih, toda — ne kot verni ljudje — naravnost želi so, da čim prej pridejo v tista nebesa in si ogledajo tistega Boža. Zrazen Jimmija je sedel kmetski fant iz Wisconsinja, Nemec po tipu, imenu in celo po naglasu, kjerih temu je bil prizadobljen pobijati kajzerjeve vojske — bil je uverjen, da bodo bezali pred njim! Ali ni bil od svojih otročkih let v svobodni deželi in hodil v američko javno šolo?

Vaskdo je znal povedati kako smešno o dohívajih vojaka v tujini. Američani so hvalli francoski vojaki in francoski dekleta, nis francoski trgovci so imeli slabo besedo. Preštej drobil, predno grči iz prodajalnic, in grini novice. In francoski jekli — o sveta nobes! Kako morajo civilizirani ljudje goroviti jezik, ki je podoben krušenju predča — pravzaprav predčev vseh velikosti. Nedaleč od Higginsa je sedel cestnoželezniški sprovidnik iz Chicaga z majhno knjižico v roki. Učil se je francosčine in zdajpaščaj je čital na glos: an, in, on, un — kolikor glosov toliko prečiščev različne starosti in velikosti! Ako si hotel kruha, si moral zahtevati "bolečino" (angl. pain). Kdor se hoče prepričati, kaj se pravi žlobudrati, naj reče "petsto petipetpetdeset frankov" po francosko.

Na aradu ni bilo treba štetiti toliko frankov, ne američkemu vojaku z njegovo plačo. Steer se pa ni dočil ukvarjal s krušenjem — najrajši je močdal in delal znamenja jedi in pižeče, kar je že hotel imeti, in nosili so mu toliko časa, dokler niso pogodili njegove želje. Neki vojak je povedal tole zgodbo: Srečal se je s francoskim dekletom, ki se mu je zdelo all right in jo je vzel v gospodinjino na dobro pojedino. Narisal je sliko kokosa, mialeč, da dobri prečeno. Francozinja je pa nekaj čebljala s strežarem, ki je kmalu nato prinesel — dvoje kuhanih jaje. Tako si Francozi predstavljajo gostijo fanta in dekleta!

* * *

Jimmie je naložili na tovorni avto, ki je odbrmel z njim. Zdaj je Higgins bogome vedel, da ni daleč proč od bojišča. Po cesti sta se pomikali dve nepretrgani procesiji vozov in avtomobilov: ena procesija s francoskimi vojaki in materialom je šla na fronto, druga z ranjenimi je pa prihajala s fronte. Bilo je kakor na Broadwayju v New Yorku, kadar je največja gneča z edino razliko, da je tukaj vse drvelo v oblakih prahu — komaj da si mogel pogledati vozniškom v zagorele obrase in s krovjo zlate oči. Tupatam je bila blokada in močje so kleli v razničnih jezikih. Stabni avtomobili, katerim se je izredno mudilo, niso čakali, marveč so zavili s ceste in živignili česnojolje, medtem pa so delavci na cesti, francoski zamore, zasipavali kotanje in popravljali izgledano pot.

Jimmie je izstopil v neki vasi, kjer je bila nastanjena njegova motorska enota v dolgi šupi iz nagrbačenega železa, ki je bila postavljena čez noč. Kakih dvajset mož je delalo pri lesih in Jimmie je moral brez vsakih formalnosti sleči skupino in prijeti za delo. Popravkov je bilo dovolj. Zdajpaščaj je prišel kar cel tovorni voz motornih kolesaljev, polomljenih in opškodovanih na takoj eden način kakor ni Jimmie nikdar viden v Kummejevi delavnici v Leevillu. Kavčasti obodi razcefrani vsled šrapnela, ogrodje zvitno zaradi razstrele in vseh kosov se je držala strrena kri.

(Dalje prihodnjih)

Venček ruskih narodnih pravljic.

(Poslovenil Fran Pogačnik.)

Siromak.

Zivel je kmetički, ki je imel šest otrok. Dece je bilo mnogo, a imetja nič, da bi preživiljal družino; krasti pa se je bal.

Nekoč zapreže voz, pomeče nanj družino in se odpelje v svet s trebuhom za kruhom.

Ko se tako pelje, se ozre nazaj in zagleda sedeti v blatu starčka brez nog.

Starček ga nagovori: "Prosim te, vzemi me s seboj!"

"Kam naj te denem, očka! I mam šest otrok in moj konj je mršav."

Starček ga iznova zaprosi: "Le vzemi me, te prosim!"

Kmetič ga prime, posadi na voz in odpelje.

Siromak mu pravi: "Žrebjavja, kdo izmed naju naj ima prvo besedo!"

Storita tako in žreb pada na siromaka.

Pripeljeta se v selo. Siromak veli: "Pojd v to hišo in prosi za prenočišče!"

Kmetič gre in prosi prenočišče. Pride starčka in mu odgovori: "Sami nimamo prostora, brez vas nam je tešno!"

Kmetič se vrne k siromaku in pravi: "Ne puste nas tu prenočišči!"

Siromak ga pošlje nazaj, naj izprosi prenočišče na vsek način. Kmetič gre in res dobre prenočišče.

Gospodinja mu reče: "Položi svoje otroke pod klop, siromaka pa posadi na ležišče!"

Kmetič se vrne k siromaku na ležišče, svoje otroke pa položi pod klop.

Siromak vpraša gospodinjo: "Kje je tvoj mož?"

"Sel je ropat in je vzel s seboj oba sinova."

Zdaj se povrne gospodar in prpeljeti 12 voz polnih srebra. Izpreže in pride v hišo. Ko zagleda prisnjake, zakriči na gospodinjo: "Kake ljudi si spustila v hišo?"

"To so prenski, ki so prosili za prenočišče."

"Treba je bilo! Lahko bi spali tudi zunaj!"

Gospodar in njegova družina sedejo ke večerji, a prisnjakom ne ponudijo nicesar.

Siromak izvleče polovicno podpečljaka, pokusi sam in da tudi kmetiču in otrokom. Vsi se načudi dobro.

Gospodar se začudi: "Mi širje smo pojedli cel hleb kruha in se smo lačni, njih pa je osem sitih od pol podpečljaka!"

Ko domači pospe, pošlje siromak kmetiča na dvorišče gledat, kaj se tam godi. Kmetič gre in vidi, da zobjejo vsi konji oves.

Siromak pošlje kmetiču drugič. "Pojd zopet gledat!" On gre in vidi, da imajo vsi konji komate.

Še tretji pošlje siromak kmetiča na dvorišče. Ta gre in ko pride nazaj, naznani: "Vsi konji so vpreženi."

Sedaj pravi siromak: "Nesi deco in mene na voz, da odpeljemo!"

Sedejo na svoj voz in se odpeljejo. Sledi jim vseh dvanajst konj v vozovi vred.

Med potom reče siromak kmetiču, naj prenočevali in naj prinese rokavice!

Kmetič se vrne in hiše ne najde več, udria se je v zemljo. Le rokavice so obvisele na dimniku polnoma neupoškodovane. Kmetič vzame rokavice, doteče siromaku in mu pove da se je hiša udria v zemljo.

"To je božja kazen za rop. Vzem si teh dvanajst voz z vsem, kar je na njih!" mu reče siromak in izgine.

Kmetič se vrne domov in vidi, da so vse vozovi polni srebra. Sedaj je živel kakor bogat.

Nekoč mu pravi žena: "Kaj neki so konji tako nemirni? Pelji jih ven!"

On se napravi in se pelje v mestno. Sreča ga neznanata devojka in ga nagovori: "To pa niso twoji konji!"

Kmetič odgovori: "Niso moji, a ker si jih spoznala, vzemi jih: bog s teboj!"

Devojka vzame konje, kmetič pa se vrne domov. Drugi dan mu pride pod okno ista devojka in

reče: "Sprejmi nazaj svoje kojne, pošalil sem se s teboj, a ti si mi jih dal!"